

روز	وقایع
1 جمادی الاول	صدر حکم تحریم تنباکو توسط میرزای شیرازی (۱۲ آذر ۱۲۷۰-۰۱۳۰۹.ق)
	درگذشت محمد ابراهیم آیتی محقق و مترجم (۱۷ شهریور ۱۳۴۳-۰۱۳۸۴.ق)
2 جمادی الاول	درگذشت مجدالدین کسایی مروزی از شعرای شیعی ایرانی (۰۳۹۱.ق)
	درگذشت علی اکبر نهاوندی (۱ اسفند ۱۳۲۸-۰۱۳۶۹.ق)
	درگذشت سید جعفر شاهرودی (۱۴ خرداد ۱۳۵۲-۰۱۳۹۳.ق)
	درگذشت میر محمد مومن استرآبادی از مروجان تشیع در جنوب هند. (۰۱۰۳۴.ق)
3 جمادی الاول	خلع قاهر عباسی از خلافت (۰322.ق)
	درگذشت میرزا ابوالقاسم موسوی زنجانی (۰۱۲۹۳.ق)
	درگذشت سید محسن عراقی (۲۲ خرداد ۱۲۸۶-۰۱۳۲۵.ق)
	درگذشت سید اسماعیل صدر (۱۴ بهمن ۱۲۹۷-۰۱۳۳۷.ق)
	درگذشت سید محمد حجت کوه کمره ای (۲۹ دی ۱۳۳۱-۰۱۳۷۲.ق)
	درگذشت ملاعبدالله مدرس گرجی (۵ بهمن ۱۳۶۳-۰۱۴۰۵.ق)
	درگذشت حسن صافی اصفهانی (۶ مهر ۱۳۷۴-۰۱۴۱۶.ق)
	درگذشت حیدرقلی سردار کابلی (۳۰ دی ۱۳۳۱-۰۱۳۷۲.ق)
4 جمادی الاول	میلاد حضرت زینب سلام الله علیها (۰5.ق)
	وقوع جنگ موته (۰۵۸.ق)
	درگذشت ابوعلی صیرفی کوفی (۰263.ق)
	ولادت سید محمد تقی موسوی اصفهانی (۱۳ اسفند ۱۲۶۲-۰۱۳۰۱.ق)
	درگذشت ابوالحسن شیرازی (۱۶ مرداد ۱۳۷۹-۰۱۴۲۱.ق)
	آغاز خلافت راضی بالله عباسی (۰322.ق)
7 جمادی الاول	درگذشت سید محمداقبر بن محمد تقی خوانساری (۲۷ بهمن ۱۳۹۴-۰۱۴۳۷.ق)

درگذشت حاجی کرباسی(۵۱۲۶۲ق.)	8 جمادی الاول
درگذشت سید محمد باقر خوانساری(۵ آبان ۱۲۷۴-۵۱۳۱۳ق.)	
شهادت شمس الدین محمد بن حامد مکی عاملی(شهید اول و ۵۷۸۶ق.)	9 جمادی الاول
ولادت ملاصدرا(۵۹۸۰ق.)	
درگذشت سید ابوتراب خوانساری(۱۲ آبان ۱۳۰۶-۵۱۳۴۶ق.)	
درگذشت حیدرعلی محقق(۲۰ مرداد ۱۳۷۹-۵۱۴۲۱ق.)	
ولادت میرزا حبیب الله مجتهد خراسانی(۵۱۲۶۶ق.)	10 جمادی الاول
کشته شدن خسرو پرویز به دست پسرش شیروبه(۵۹ق.)	
تحويل پیراهن امام حسین به حضرت زینب علیها السلام(۵۱۱ق.)	
آغاز جنگ جمل در حوالی بصره(۵۳۶ق.)	
درگذشت میرزا علی اکبر نوقانی(۲۸ بهمن ۱۳۲۹-۵۱۳۷۰ق.)	
درگذشت شیخ مهدی نوغانی(۱۵ آبان ۱۳۷۰-۵۱۴۱۳ق.)	11 جمادی الاول
ولادت خواجه نصیرالدین طوسی(۵۵۹۷ق.)	
شهادت حسن بن محمد سکاکی(۵۷۴۴ق.)	
نامه های امام علی پس از پیروزی بر اصحاب جمل(۵۳۶ق.)	12 جمادی الاول
ولادت میرزا محمد تقی مامقانی تبریزی(۵۱۲۴۷ق.)	
درگذشت یا شهادت عبدالرحیم ربانی شیرازی(۱۷ اسفند ۱۳۶۰-۵۱۴۰۲ق.)	13 جمادی الاول
شهادت حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها(بنا به روایت ۷۵ روز و ۵۱۱ق.)	
قتل ابراهیم بن مالک اشتر(۵۷۱ق.)	
درگذشت میرزا مسیح خوانساری(۱۵ آذر ۱۳۳۶-۵۱۳۷۷ق.)	14 جمادی الاول

میلااد مسعود امام زین العابدین بنا به روایتی(۵۳۸ق.)	15 جمادی الاول
کشته شدن ابراهیم بن مالک اشتر و مصعب بن زبیر(۵۷۲ق.)	
کشته شدن مفلح در نبرد با زنگیان(۵۲۵ق.)	
ولادت سید علی خان کبیر(۵۱۰۵۲ق.)	
ولادت میرزای شیرازی(میرزای مجدد و ۵۱۲۳۰ق.)	

درگذشت سید محمد حسینی همدانی (۷ مهر ۱۳۷۵-۰۱۴۱۷.ق)	
-----	16 جمادی الاول
قتل عبدالله بن زبیر در مکه (۰۷۳.ق)	
ولادت سید محمد علی شاه عبدالعظیمی (۰۱۲۸۵.ق)	17 جمادی الاول
درگذشت میرزا محمد اطهر معروف به خطیب اکبر هندوستان (۷ اسفند ۱۳۹۴ش-۰۱۴۳۷.ق)	
ولادت ذوالقرنین	
درگذشت احمد بن علی نجاشی (۰۵۴۵.ق)	18 جمادی الاول
درگذشت سید محمد مولانا (۲۱ اردیبهشت ۱۳۲۳-۰۱۳۶۳.ق)	
درگذشت سید اسماعیل اصفیائی (۲۶ آذر ۱۳۶۸-۰۱۴۱۰.ق)	
ولادت محمد قاسم اردوبادی (۱۵ دی ۱۲۳۶-۰۱۲۷۴.ق)	19 جمادی الاول
درگذشت محمد باقر محسنی ملایری (۲۲ مهر ۱۳۷۴-۰۱۴۱۶.ق)	
ق. ولادت فخر المحققین حلی (۰۵۶۸۲.ق)	20 جمادی الاول
۱۳۴۳.ق. درگذشت میرزا بهاء الدین فاضل نوری (۲۶ آذر ۱۳۰۳-۰۵۶۸۲.ق)	
-----	21 جمادی الاول
نبرد تواین در عین الوردیه با سپاهیان عبیدالله بن زیاد (۰۵۶۵.ق)	
درگذشت سید مجدالدین قاضی (۱۳ بهمن ۱۳۶۴-۰۱۴۰۶.ق)	22 جمادی الاول
درگذشت محمد تقی بهجت (۲۷ اردیبهشت ۱۳۸۸-۰۱۴۳۰.ق)	
فتح کرمان در زمان خلافت عمر بن خطاب (۰۵۲۴.ق)	
درگذشت ابن شاذان نیشابوری (۰۵۳۷۶.ق)	
درگذشت شاه عباس صفوی (۰۱۰۳۸.ق)	23 جمادی الاول
قتل میرزا نصر الله ملک المتکلمین به دستور محمدعلی شاه قاجار (۲ تیر ۱۲۸۷-۰۱۳۲۶.ق)	
درگذشت میرزا علی آقا شیرازی (۱۶ دی ۱۳۳۴-۰۱۳۷۵.ق)	
شهادت سید محمد باقر صدر و سیده بنت الهدی صدر (۱۹ فروردین ۱۳۵۹-۰۱۴۰۰.ق)	
درگذشت محقق زاهد (۱۷ دی ۱۳۳۴-۰۱۳۷۵.ق)	24 جمادی الاول
درگذشت میرزا علی آقا شیرازی (۱۷ دی ۱۳۳۴-۰۱۳۷۵.ق)	
درگذشت حاج آقا حسن قمی (۲۰ خرداد ۱۳۸۶-۰۱۴۲۸.ق)	

درگذشت عباس واعظ طبسی تولیت آستان قدس رضوی (۱۴ اسفند ۱۳۹۴ شمسی). (ق. ۰۱۴۳۷)	
درگذشت معاویه بن یزید (ق. ۰۵۶۴)	25 جمادی الاول
شروع جنگ در قیام تواین (ق. ۰۵۶۵)	
درگذشت علی بن عبدالعالی عاملی (ق. ۰۵۹۳۸)	
درگذشت میرزا محمد فیض قمی (۱۳ اسفند ۱۳۲۹-۰۱۳۷۰ ق.)	
درگذشت سید محمد باقر امامی (۲۱ خرداد ۱۳۸۶-۰۱۴۲۸ ق.)	
درگذشت میرزا محمد حسین نائینی (۲۳ مرداد ۱۳۱۵-۰۱۳۵۵ ق.)	
درگذشت عبدالمطلب (۸ عام الفیل)	26 جمادی الاول
شهادت ابوسلمه اسدی (ق. ۰۵۴)	
قیام مردم تبریز به رهبری ستارخان و باقرخان (۶ تیر ۱۲۸۷-۰۱۳۲۶ ق.)	
تخریب دو گلدسته حرم عسکرین علیهماالسلام (ق. ۰۱۴۲۸)	
درگذشت میرزا محمد حسن شیرازی از رهبران نهضت تنباکو (۲۱ شهریور ۱۲۷۳-۰۱۳۱۹ ق.)	27 جمادی الاول
درگذشت سید رضا صدر (۱۱ آبان ۱۲۷۳-۰۱۴۱۵ ق.)	
درگذشت محمد بن عثمان بن سعید عمّری دومین نائب امام زمان (عج) در غیبت صغری (ق. ۰۳۰۵)	28 جمادی الاول
ولادت شیخ علی آل اسحاق (۲۵ تیر ۱۳۱۸-۰۱۳۵۸ ق.)	
شهادت سید مهدی حکیم (۲۹ دی ۱۳۶۶-۰۱۴۰۸ ق.)	
درگذشت علی اصغر کرباسچیان (۸ مرداد ۱۳۸۲-۰۱۴۲۴ ق.)	29 جمادی الاول
درگذشت علی اصغر کرباسچیان (۸ مرداد ۱۳۸۲-۰۱۴۲۴ ق.)	30 جمادی الاول

مناسبت های ماه دی، بهمن و اسفند 1397
۱ دی روز میلاد خورشید؛ جشن خرم روز، نخستین جشن دیگان
۴ دی جشن کریسمس [December 25]
۵ دی سالروز زمین لرزه ی بم در سال 1382
۵ دی سالروز شهادت آشو زرتشت، آبرانسان بزرگ تاریخ
۸ دی به آذر روز، دومین جشن دیگان و روز بین المللی تنوع زیست محیطی (29 دسامبر)
۱۱ دی جشن آغاز سال نو میلادی [January 1]
۱۴ دی روز جهانی بریل (4 ژانویه)
۱۵ دی به مهر روز، سومین جشن دیگان
۲۰ دی سالروز قتل امیرکبیر به دستور ناصرالدین شاه قاجار
۲۱ دی روز جهانی خنده (11 ژانویه)
۲۲ دی ولادت حضرت زینب سلام الله علیها و روز پرستار و بهورز [جمادی الاولی]
۲۳ دی به دین روز، چهارمین جشن دیگان

۲۷ دی اجرای توافق نامه‌ی برجام
روز جهانی مذهب(سومین یکشنبه ماه ژانویه)
مناسبت های ماه بهمن
۱ بهمن زادروز فردوسی
۲ بهمن بهمن روز، جشن بهمنگان
۵ بهمن جشن نوسره
۱۰ بهمن جشن سده
۱۲ بهمن بازگشت امام خمینی به ایران
۱۵ بهمن جشن میانه زمستان
۱۹ بهمن روز نیروی هوایی
۲۰ بهمن شهادت حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها[۲ جمادی الثانیه]
۲۲ بهمن پیروزی انقلاب اسلامی
۲۲ بهمن حمله به سفارت روسیه و قتل گریبایدوف سفیر روسیه تزاری در ایران[February 11]
۲۳ بهمن زادروز چارلز داروین بنیانگذار نظریه‌ی فرگشت از طریق انتخاب طبیعی
مناسبت های ماه اسفند
۲ اسفند روز جهانی زبان مادری[February 21]
۵ اسفند جشن اسفندگان(سپندارمذگان) روز عشق
۵ اسفند روز بزرگداشت زمین و بانوان
۵ اسفند روز بزرگداشت خواجه نصیر الدین طوسی و روز مهندس
۷ اسفند ولادت حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها و روز زن[۲۰ جمادی الثانیه]
۷ اسفند سالروز استقلال کانون وکلای دادگستری و روز وکیل مدافع
۷ اسفند سالروز درگذشت علی اکبر دهخدا
۱۴ اسفند روز احسان و نیکوکاری
۱۴ اسفند سالروز درگذشت دکتر محمد مصدق
۱۵ اسفند روز درختکاری
۱۷ اسفند ولادت امام محمد باقر علیه السلام[۱ رجب]
۱۷ اسفند روز جهانی زنان[March 8]
۱۹ اسفند شهادت امام علی النقی الهادی علیه السلام[۳ رجب]
۲۵ اسفند پایان سرایش شاهنامه
۲۶ اسفند ولادت امام محمد تقی علیه السلام[۱۰ رجب]
۲۹ اسفند روز ملی شدن صنعت نفت ایران
۲۹ اسفند ولادت امام علی علیه السلام و روز پدر[۱۳ رجب]

تقویم: به طور کلی می توان گفت که گاه شمار ایرانی سابقه ی چهارهزار ساله دارد و طبیعتا در طول این سال ها تغییرات زیادی داشته است اما اصول کلی تبیین تقویم ایرانی براساس حرکت خورشید میباشد با پیشرفت علم نجوم در سال های مختلف هم چنین توجه دانشمندان به تقویم رسمی با توجه به نیاز اجتماعی و اقتصادی یک کشور به تقویم رسمی تبیین و تنظیم گاه شمار در طول این سال ها پیشرفت های زیادی داشته است که از جمله دانشمندی که اصلاحات مهم و ارزش مندی در گاه شمار ایران ایجاد کرده است خیام می باشد که برای اولین بار گاه شمار جلالی را ارائه کرد که دقیق ترین نظام خورشیدی را بیان می کند.

تقویم ایرانی: به طور کلی سیر تغییر و تحول تقویم ایرانی را در دو دوره ی کلی تقویم پیش از اسلام و تقویم بعد از اسلام بررسی و طبقه بندی می کنند تقویم پیش از اسلام گاه شمار باستانی خورشیدی بود و پس از آن بعد از

انجام تغییرات و اصلاحات لازم تقویم رسمی کشور با عنوان تقویم هجری قمری کاربرد یافت و از زمانی حدود یک سده گذشته تا بحال تقویم خورشیدی سنتی با ایجاد اصلاحات لازم و تکامل تقویم رسمی کشور است. تغییر گاه شمارها را می توان در دوره های مختلفی مشاهده کرد گاه شمار های پیش از اسلام را میتوان در بازه های زمانی : پیش از هخامنش ، هخامنش ، زرتشت ، اوستایی کهن ، اوستایی نو ، اشکانی و ساسانی یزدگردی مورد مطالعه و بررسی قرار داد و تقویم پس از اسلام شامل گاه شمار های هجری قمری ، خورشیدی جلالی ، هجری خورشیدی و تقویم رسمی حال حاضر کشور می باشد که در هر دوره ای با پیشرفت علم تقویم هم کامل تر و جامع تر و صحیح تر شده است.

تقویم میلادی: تقویم میلادی نخستین بار توسط پزشکی اهل ناپل تنظیم شد که زمان آن به میلاد حضرت مسیح بازمی گردد. در واقع این گاه شمار که بعدها به گاه شمار گرگوری نیز معروف شد از تقویم تقویم ژولینی گرفته شده و اصلاح شده ی آن میباشد و از آنجاییکه در سال ۱۵۸۲ توسط پاپ گرگوری سیزدهم تثبیت شد به گاه شمار گرگوری مشهور گردید. اولین کشورهایی که گاه شمار گرگوری را پذیرفتند و به عنوان گاه شمار رسمی خود اعلام کردند کشورهای اروپایی کاتولیک و سپس پروتستان ها و ارتدکس ها بودند و یونان آخرین کشور اروپایی پذیرنده ی این گاه شمار شناخته شده است. پس از آن گاه شمار گرگوری در کشورهای آسیایی نیز گسترش یافت و ژاپن و کره و چین جز اولین ها بودند و به تدریج در تمامی کشورها رایج شد. امروزه تنها کشورهای ایران ، عربستان سعودی، اتیوپی ، نپال و آفریقا از تقویم میلادی استفاده نمی کنند. اما همین تقویم که بعنوان تقویم رسمی در اکثر کشورها شناخته شده است در واقع دارای کاستی هایی هم هست که بزرگ ترین کاستی آن زمان شروع سال میباشد که زمان ابتدای سال را ۱۰ یا ۱۱ دی ماه یعنی اوایل زمستان در نیمکره ی شمالی و اوایل تابستان در نیمکره ی جنوبی اعلام کرده اند که این زمان در واقع هیچ ارتباطی با حرکت وضعی زمین ندارد و به همین دلیل هم است که از نظر زمان بندی و قرار دادن سال های کیسه به مشکل برخورد کرده اند. همان طور که می دانید تقویم ایرانی از نظر شروع سال و تنظیم فصل ها بسیار دقیق است و روزهای ماه های مختلف با رخداد هایی همانند اعتدالین و انقلابین هماهنگی خاص و بسیار دقیقی دارد که این نظم و همخوانی در تقویم میلادی وجود ندارد. مشکل دیگر در تقویم میلادی این است که توجهی به مناسبت های مذهبی ندارد و هر ساله زمان مناسب ها از تبدیل تاریخ قمری آن به تاریخ میلادی به دست می آید.